

Govor zamjenika predsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Šefika Džaferovića na 21. Euroazijskom ekonomskom samitu u okviru centralne teme „Dilema našeg vijeka – tehnologija/politika – energija, ekonomija“

Istanbul, 11. april 2018.

"Poštovani predsjedniče Fondacije Marmara Group Dr. Akkan Suver, članovi predsjedništva ove sesije, vaše ekscelencije, uvažene dame i gospodo.

Prije svega želim da se zahvalim Fondaciji Marmara Group na pozivu da učestvujem na 21. Euro-Azijskom ekonomskom samitu u Istanbulu, kao i prilici da govorim na temu „Dilema našeg vijeka“ „Tehnologija/politika-energija, ekonomija“.

Također, koristim priliku da se zahvalim Fondaciji Marmara Group na dosadašnjim aktivnostima koje su usmjerene na unapređenje odnosa između Evrope i Azije, kao i na jačanje regionalne saradnje. Posebno se zahvaljujem na ulozi vezanoj za snažniju ekonomsku saradnju između Republike Turske i Bosne i Hercegovine.

Tehnološki razvoj mora biti u službi čovjeka i ne smije biti na njegovu štetu. Nažalost, svjedočimo da to nije uvijek tako. Tehnološkim napretkom i sve većim uticajem čovjeka na globalnom nivou na prirodu i ekosisteme, mijenja se prirodno okruženje i to često tako što se grubo narušava prirodna okolina u skoro svim njemim komponentama. Svjedoci smo da nagli razvoj modernih tehnologija, pored svih pozitivnih strana ima i negativan uticaj na način života.

Jedna od dilema našeg vijeka je kako osigurati tehnološki razvoj i istovremeno isključiti sve moguće štetne posljedice ili pak zloupotrebe, posebno kada su moderne tehnologije u pitanju. Ovo zahtjeva zajedničku akciju cijelog čovječanstva. Do sada su na tu temu doneseni brojni međunarodni i nacionalni pravni akti koji se ne provode cjelovito. Poseban problem je vezan za zloupotrebe moderne tehnologije gdje mnoga pitanja primjene nisu uopće regulisana ili su tek u fazi uređivanja. Primjer ovoga su informacione tehnologije i društvene mreže.

Bosna i Hercegovina je do sada usvojila uglavnom sve međunarodne pravne akte i standarde koji se odnose na ovu temu. Doneseni su brojni zakoni i strategije.

Pristupni put Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju i NATO Savez intenziviraće njihovu realizaciju, kao i donošenje novih.

Evropski put Bosne i Hercegovine, nakon višegodišnje blokade, je deblokiran. Mi pozdravljamo najnoviju Strategiju Evropske unije o priključenju svih zemalja Zapadnog Balkana koja daje jednake šanse svim zemljama za članstvo u Evropskoj uniji i očekujemo u najskorije vrijeme kandidatski status. NATO put Bosne i Hercegovine je također deblokiran i očekujemo napredak i na tom planu na narednom Samitu. Bosna i Hercegovina želi da ima dobru saradnju sa svojim susjedima na principima međusobnog razumjevanja, uvažavanja i reciprociteta. Na istim principima želimo dobru saradnju i sa drugim zemljama. Ovdje koristim priliku da se zahvalim Republici Turskoj na punoj i bezrezervnoj podršci Bosni i Hercegovini na realizaciji njenih unutrašnje-političkih i vanjsko-političkih ciljeva.

Današnja Bosna i Hercegovina funkcioniše na osnovu Dejtonskog mirovnog sporazuma koji je zaustavio rat i uspostavio mir. Jako je bitno, pa i za rješenje dileme o kojoj govorimo, da se Dejtonski mirovni sporazum primjenjuje u potpunosti. Osnovni dejtonski principi koji govore o kontinuitetu države Bosne i Hercegovine, njenom demokratskom ustroju utemeljenom na vladavini prava, o unutrašnjoj strukturi i o neograničenoj slobodi kretanja ljudi, robe, kapitala i usluga, moraju se cjelovito poštovati. Svi anexi, a naročito oni koji nisu realizirani, kao što su Anex 7 i Anex 9 koji se odnose na povratak prognanih i uspostavu transportnih korporacija, moraju se također cjelovito sprovesti. To je okvir u kojem će se davati odgovori na sva pitanja, pa i pitanje odnosa tehnologije i politike.

Poštovane dame i gospodo,

Kao što sam na početku već rekao, tehnološki razvoj mora biti u funkciji čovjeka i ne smije biti na njegovu štetu. Čovjek mora biti mjera stvari. To je jedini način da se izgradi društvo koje zadovoljava sve ljudske potrebe. Zbog toga čovječanstvo i u današnjem vremenu mora biti spremno dati sve odgovore na izazove intenzivnog tehnološkog razvoja.

Moderne tehnologije, pored svih koristi, sa sobom nose mnoge dileme i strah od zloupotrebe. Mislim da su u pravu oni koji tvrde da postojeći obrasci čovjekovog

odgovora na ove izazove nisu dostatni, da se moraju mijenjati tradicionalni mehanizmi upravljanja, jer nisu odgovarajući brzini tehnoloških promjena. Svijet treba postati pravedniji, okretniji i prilagodljiviji, kako društveno, tako i institucionalno.

Čini mi se da je ovom prilikom važno podsjetiti na Samit o održivom razvoju koji se održao 2015. godine. Države članice UN usvojile su Program održivog razvoja do 2030. godine koji sadrži 17 ciljeva održivog razvoja, počev od iskorjenjivanja siromaštva, borbe protiv neravnopravnosti i nepravde i rješavanja pitanja klimatskih promjena do 2030. godine.

Utvrđeni Globalni ciljevi održivog razvoja povezani su sa tematskim područjima UNDP-a vezani za održivi razvoj, demokratsko upravljanje, izgradnju mira, klimu i otpornost na katastrofe. Ti ciljevi su : Svijet bez siromaštva; Svijet bez gladi; Zdravlje i blagostanje; Kvalitetno obrazovanje; Rodna ravnopravnost; Čista voda i sanitarni uslovi; Pristupačna energija iz čistih izvora; Dostojanstven rad i ekonomski rast; Industrija, Inovacije, Infrastruktura; Smanjenje nejednakosti; Održivi gradovi i zajednice; Odgovorna potrošnja i proizvodnja; Očuvanje klime; Očuvanje vodenog svijeta; Očuvanje života na zemlji; Mir, pravda i snažne institucije; Partnerstvom do ciljeva.

Predani rad i realizacija UN Globalnih ciljeva održivog razvoja do 2030. godine, može biti dio odgovora na „Dilemu našeg vijeka“. Cijeli svijet mora raditi zajedno na realizaciji navedenih ciljeva, jer se jedino tako mogu ispuniti težnje naših građana ka miru, prosperitetu, napretku i očuvanju naše planete.

U zgradi Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u oktobru mjesecu 2015. godine jedan učenik srednje škole, predstavljajući cilj „Svijet bez siromaštva“ je rekao: “Zamislite svijet u kojem nema siromašnih ljudi i u kojem svako dijete ima krov nad glavom, čistu vodu, dovoljno hrane, pristup školi i nije ga strah šta donosi sutra. Hajde da zajedno radimo na tome da siromaštva više ne bude i da svako može ostvariti svoja osnovna prava“.

Hvala vam na pažnji!"